Regd No. M. 3813

గోలకొండపత్రిక

10302

అఖిల సమస్య ధరల నిర్ణయం
కర్త: మండుమల నరసింగరావు
మాడర్న్ బుకుడిపో
సుల్తానుబజారు హైద్రాబాదు.

ప్రతి సోమ, గురువారములందు వెలువడు ఆంధ్ర జాతీయ పత్రిక

సంపుటము ౧౫ ● హైద్రాబాదు దక్కన్ శా. శ. ౧౮౬౭ స్వభాను ఆశ్వీజ బ. ౫ (౧౩౫౧ తేదీ) సోమవారము ● సం. ౮౪౫



# జర్మనీపై ఇటలీయుద్ధము ప్రకటించినది

## ఇటలీలో బ్రిటిషుమిత్రమండలిసేనల పురోగమనము

అక్టోబరు ౧౫,౧౬,౧౭ తేదులలో నానాకేంద్రములనుండి ప్రకటితములైన యుద్ధసమాచారముల నిష్కర్షమిందు కనబరచెదము.

ఇటలీ

ఇటలీలో అమెరికావారిసేనలు జర్మనుల వశమునందున్న వాల్చరోనదిని ఉత్తరతీరభాగమందలి బెనివెంటోకు ఉత్తరమున ౧౨ మైళ్ళదూరములోనుండు పొంటి అను పట్టణమును పట్టుకొని అపెనైను కొండలలో ఉత్తరమునకు గమించి యామార్గమునుపోయి ఫ్రాగ్నిటో అను స్థానమును ఆక్రమించినవి. బ్రిటిషువారిసేనలు రోమునగరానికి సమీపమున ఉత్తరమున జర్మనుసేనలపై విరుచుకుపడి, రిక్కియా అను స్థానమును ఆక్రమించినవి. అక్కడినుండి ముఖ్యమైన ప్రదేశములను ఆక్రమించినవి. ఇవికూడ మించియామార్గమున పోవుచున్నవి. ఈరెండుసేనలును ఇటలీదేశపు పడమటి, తూర్పుపార్శ్వములలో ప్రయాణముచేయుచున్నవి. మధ్యఇటలీలో బ్రిటిషు సైనికదళము మరియొకటికూడ వించియా మార్గమున పోవుచు దానికి పురోగమనము ఆక్రమించినవి. అవికాపువాకు ఈశాన్యమున మైళ్ళదూరమందు ఒకముఖ్యమైన జర్మను దుర్గమును పట్టుకొని ఇపుడు వించియామార్గమున ౭ మైళ్ళదూరములోనికి వచ్చినవి. ఇపుడు బ్రిటిషుసేనలును, అమెరికనుసేనలును వాల్చరోనదిని దాటి కాపువాకుతూర్పునను పడమటను జర్మనుసేనలతో పోరాడుచున్నవి. ఈ మిత్రమండలిసేనలకు సహాయముగ పనిచేయుటకు క్రొత్తసేనలు వాల్చరోనది ముఖద్వారమువద్ద దించబడుచున్నవి. మిత్రమండలిసేనలు రోమునగరానికి పోవుమార్గమునుచేరినవి. ఇపుడు వాల్చరోనదీప్రదేశమును పట్టుకొనుటకై మిత్రమండలిసేనలు విజృంభించి పోరాడుచున్నవి.

అక్టోబరు ౧౬వ తేదినాటివార్తలవల్ల తెలియునదేమనగా బ్రిటిషుసేనలును, అమెరికనుసేనలును వాల్చరోనదిగట్టు వెంట అంతకంతకుముందుకు సాగుచున్నవి. వించియామార్గమున బ్రిటిషు మిత్రమండలివారిచే ఆక్రమించబడినట్లు అధికారులు దృఢపరచినవార్తయొకటి వచ్చినది.

### జర్మనీపై ఇటలీయుద్ధప్రకటన

ఇటలీదేశము జర్మనీతో అక్టోబరు ౧౩వ తేది మధ్యాహ్నము ౩ గంటనుండి యుద్ధస్థితిలోనున్నదని మార్షల్ బడొగ్లియోగారు ఇటలీరాజుగారి ఆజ్ఞతో ప్రకటించినారు. ఈసంగతినిజర్మనీకికూడ తెలియబరచినారు. ఇటాలీయులందరును బ్రిటిషుమిత్రమండలివారికి తోడుగాచేరి జర్మనీనెదిరించుటకు ప్రయత్నించవలసినదని నిశ్చయించినారు. యుద్ధకాలములో బడొగ్లియోగారి ఆధిపత్యమున ఇటలీలోనిఅన్ని రాజకీయపక్షముల ప్రతినిధులుగల ఒక ప్రభుత్వము పరిపాలనసాగించగలదనియు యుద్ధానంతరము ఇటాలీయప్రజలు తమకిష్టమగు పద్ధతిపై ప్రభుత్వమును ఏర్పాటుచేసికొనుటకు అధికారముగలిగియుందురనియు బడొగ్లియోగారు ప్రకటించిరి.

జర్మనిపై ఇటలీ యుద్ధమును ప్రకటించినట్లు ఇటలీలో యుద్ధముచేయుచున్న మిత్రమండలిసేనల ప్రధాననాయకుడగు ఐసెనోవరుగారికి బడొగ్లియోగారు తెలిపి తనప్రతినిధులను సేనలను ఐసెనోవరుగారి అధీనములోనుండి మిత్రమండలితో పోరాడగలవని వాగ్దానముచేసిరి.

బ్రిటిషు అమెరికను, రష్యాప్రభుత్వములు ఇటలీతమతోకలిసి సమానశత్రువుతో యుద్ధముచేయు మిత్రదేశమనియు, తాము ఇప్పుడు బడొగ్లియోగారి ఆధిపత్యమున ఏర్పడియున్న ప్రభుత్వము ఇటాలీయ ప్రభుత్వమని ఒప్పుకొనుచున్నామనియు, యుద్ధానంతరము ఇటాలీయులు తమకిష్టమైన ప్రభుత్వము ఏర్పాటుచేసికొనవచ్చుననియు, ఇటలీతో బ్రిటిషుమిత్రమండలివారు కుదుర్చుకొనియున్న యుద్ధవిరామసంధి దీనివల్లమారదనియు తమతమరాజధానీనగరములనుండి అక్టోబరు ౧౩ తేదినాడే ఒకప్రకటనను చేసినవి.

### ఇటాలీయ నౌకలగతి

ఇటాలీయులయుద్ధనౌకాదళములో ఎక్కువభాగము ఇపుడు బ్రిటిషుమిత్రమండలివారి వశమైనవి. అందులో ౧౦౦ యుద్ధనౌకలున్నవి.

---

## శ్రీ ఆళ్వారుస్వామి గారి విడుదల

హైదరాబాదు (దక్కన్) అక్టోబరు ౧౬. గతసంవత్సరం అక్టోబరులో సికిందరాబాదులో సత్యాగ్రహసందర్భమున అరెస్టుచేయబడి శిక్షకు విధింపబడిన శ్రీ ఆళ్వారుస్వామిగారు ఒకసంవత్సరము శిక్షాకాలమును పూర్తిచేసికొని నిన్నఉదయము ౯ గంటలకు విడుదలకొందివచ్చినారు. ఆరోజు ౧౦ గంటలకు విడుదలచేతురనుకొని జైలువద్దకు వారిని కలిసికొనుటకు పోయినవారికి ఆశాభంగమైనది. శ్రీ ఆళ్వారుస్వామిగారు జైలులో ఆహారము అలవాటులేక తమకు మొదట మూడునెలలు అస్వస్థతపొందెనని తర్వాత జైలుకొలధికారుల అనుకూలకములైన వ్యవస్థలవల్ల తమస్థితి తృప్తికరముగ నుండెననినారు. వీరికి జైలులో ఒట్టలు నేయుపని పెట్టియుండిరట.

---

## బొంబాయి గోరోడ్డుప్రక్క మరణములు

బొంబాయినగరంలో అక్టోబరు ౧౫ తేదిలో అంతకుముందునాటి రోడ్డుప్రక్కన కనబడిన మూడు శవములుదొరికెను. ౧౫ నే నగరపాలకసంఘము యొక్క సమావేశములో చర్చజరిగెను.

---

## బొంబాయి పురపాలకసంఘ ఎన్నికలలో కాంగ్రెసు విజయము

బొంబాయి పురపాలకసంఘమునకు శ్రీ గీతాను టి-మాస్టర్, యస్.కె. పటేలు, యూసుఫ్ మెహరలీ అనువారలు సభ్యులుగానుండుటకై అక్టోబరు ౧౩ తేదీనజరిగిన ఎన్నికలలో ఎన్నుకొనబడిరి. ఈసందర్భమున ౧౭ మంది కాంగ్రెసుసభ్యులు దీర్ఘకాలము పురపాలకసంఘసమావేశములకు రానందువల్ల సభ్యులుగానుండుటకు అనర్హులనితొలగించబడియుండిరన్న సంగతిని జ్ఞాపకముంచుకొనవలెను. వారందరును ఈసారి ఎన్నికలకై సూచించిరి. ... ఎన్నుకొనబడిరి. ... మెహరలీగారి స్థానమును ... గెలువగలడని ...

---

ఖతెనములు

అన్నిరకముల కూరగాయల, పూలవిత్తనములు నమ్మకముగా దొరకును. వివరములకు వ్రాయండి.
దీ పూనాసీడ్ ఏజెన్సి
233, రాంకోట్, సుల్తాన్‌బజార్, హైద్రాబాదు

# గోలకొండపత్రిక

స్వభాను సం॥ ఆశ్వీజ బ ౫ సోమవారము

## జమా ఖర్చు

హైద్రాబాదు ప్రభుత్వము ౧౩౫౮ ఫసలీ సంవత్సరానికి గాను ఆయవ్యయ(అంచెనా) పట్టికనుసిద్ధము చేసెను. ఇప్పటి విద్యమాన పరిపాలనపద్ధతి ప్రకారము నామకార్థపు శాసనసభలో దానిని ప్రవేశపెట్టలేదు. మంత్రిసభవారే దానిని చేసినారు. వారే దానిని మంజూరు చేసుకొన్నారు. పత్రికల నడిపే వారిని పిలిపించి వారికి ఒక ఉపన్యాస మిచ్చినారు. పత్రికలవారు దానిని మెచ్చుకొన్నారు. ముందు రానున్న శాసన సభలలోముందు ఆయవ్యయపట్టీలు ప్రవేశపెట్టుతారు. కానిఇప్పుడు ప్రవేశపెట్టక పోయినను వచ్చినదేమీలేదు. అప్పుడుపెట్టి సాధించునదేమీ లేదు. ఈనాటకమపనం దుకాదంటే ఇంకోచీరకట్టుకవస్తానులే అన్నట్లే యీనాటకం కూడాను. ఆయవ్యయపట్టిక చేసేదానికి ఆయువు పట్టు. కాని ప్రభుత్వమువారు దానిపై ప్రజలకు అధికారమియ్యరు. ప్రజలు దానినెట్లు విమర్శింపవలెనో యెరుగరు. పట్టికనుఅద్దమువలె మెరిగిచ్చి ఇదిగో బొమ్మ అని ప్రజలయెదుట చకచక లాడించవచ్చును కాని అదిచాలదు. ఆయవ్యయపట్టికను సమగ్రము గా ప్రకటించవలెను. సూక్ష్మపట్టికను ప్రకటింతురుకాని అది ప్రజలకు చూపరు. స్థూలపట్టికనుమాత్రమే చూపింతురు. ఈపట్టికలో చిన్నచిన్న మొత్తాల పట్టికలుకూడా చేరవలెను. ఆ లెక్కలన్నీ సమగ్రముగా ప్రకాశము చేయవలెను. ఉత్త అడావాపట్టీని ప్రజలుచూచి ఏమి అర్థం చేసుకొంటారు. ఏమి అభిప్రాయమిస్తారు. ప్రజలకు అభిప్రాయమిచ్చే అధికారము లేదంటారా? అట్లైతే పత్రికాధిపతులను ఎందుకు పిలిపించుతారు ఎందుకు అడావా పట్టీలనైనా ప్రకటించుతారు. ప్రజాభిప్రాయమేమని ఎందుకు అడుగుతారు? ఎప్పుడడిగినారంటారా? అనుకూలమైనప్పుడడుగుతారు. ఆదాయపన్నువిషయంలో,అధికలాభాలపన్నువిషయంలో ప్రజాభిప్రాయం మా కనుకూలంగా ఉన్నదిఅని గౌరవనీయులగు ఆర్థికమంత్రిగారే అన్నారు. పైగా ఆ మంత్రిగారు వ్యాపారమండలివారి వద్దకు పోయి వారికి నచ్చచెప్పే ప్రయత్నంచేసిరి. ఇదంతా ప్రజాభిప్రాయమును కోరుటకేకదా. కోరినప్పుడు ప్రజలకు బాగా అన్నిసూక్ష్మ విషయాలుకూడా తెలియునట్లుగా ఉర్దూ ముల్కీభాషలలోకూడా బజెటుపట్టికను అచ్చువేయవలెను. ప్రజలద్రవ్యమే బజెటుఅగును. తమద్రవ్యము ఎట్లు వినియోగమగుచున్నదో ప్రజలు తెలుసుకొనక మరెవ్వరు తెలుసుకొనవలెను. ఒక షాహుకారు తనవ్యాపారం లేనాదేనా జమాఖర్చు లాభనష్టాలు, అన్నీ వ్రాసిపెట్టే దానికి గుమాస్తాలను ఏర్పాటుచేయుట అందరెరుగుదురు గుమాస్తాలు తమలో తాము చూచ్చుకొని అడావాపట్టీమాత్రము యజమానికిచూపుతాము. లెక్కవదంతా మేము చూచుకుంటాములే, నీ వూరకుండు అని యజమానితో అంటే యెట్లుంటుంది. న్యాయముగా ధర్మముగా ప్రభుత్వము రాష్ట్రానికి ఆయువుపట్టుమున్న ఈ ఆయవ్యయపట్టీని సమగ్రరూపముతో ప్రజాప్రతినిధుల చేత పెట్టి ఆమదుమార్పులు చేసేఅధికారమువారి కియ్యవలెను. మనకు పైప్రభువులైన ఇంగ్లీషువారున్నూ వారిమిత్రులైన అమెరికావారున్నూ, ఇతరప్రజాపాలిత దేశాలలోను ప్రజలకు బజెటుపై అధికారాలిచ్చినారు. బ్రిటిషిండియాలోనే అట్టి అధికారాలులేవు. కావున బ్రిటిషిండియాలో ఎట్లెట్లు అధికారాలిస్తూ వస్తారో అట్లే దేశీసంస్థానాలలోను అధికారాలు ప్రజలకు కాస్త ఆలస్యమైనాసరే ఇయ్యవలసి వస్తుంది. ఇది ఆయవ్యయపట్టీ మూలాలసిద్ధాంతచర్చ.

ఇక మనహైదరాబాదు రాష్ట్రములోని ఈసంవత్సర బజెటులోని విశిష్టతలనుగూర్చి విచారింతము. ఈ సంవత్సరబజెటులో చాలావిశిష్టతలున్నవని అందరున్నూ అంటున్నారు. ఎన్నడు నూలేని ఆదాయం ౩ కోట్లనుదాటిన ఆదాయం ఈసంవత్సరం రాను న్నది- ఎన్నడున్నూలేని వ్యయం ౧౩ కోట్లకు కాస్తతక్కువగా ఈఏడు వ్యయంచేయుచున్నారు. మిగిలినదేమంటే ఎనిమిది తొమ్మిదిలక్షలు- ఆదాయం ఎట్లెక్కువైనది? ఆబ్కారీలో ౧౦౦కి ౧౪౦ వచ్చినది. అనగా ఇందే ఇంచుమించు ఒక కోటికిపైగా ఆదాయం వచ్చినది. అధికలాభాలపన్ను కొత్తపన్ను- దానినుండి ౫౦ లక్షలువచ్చును. పోగాడుపన్ను మరొకకొత్తపన్ను- దానినుండి మరొక ౭౬ లక్షలురాగలవు భూమిపన్ను కాస్తపెరిగింది. రైల్వేఆదాయం పెరిగింది. అడవుల ఆదాయం బాగాపెరిగింది- ఆదాయం పెరిగిన సంగతి తెలిసింది వ్యయంకూడా ఎందుకు పెరిగింది? యుద్ధంఖర్చులు ౩ కోట్ల ౫ లక్షలవరకు పెరిగింది. విద్యకుగాను ౭౬లక్షలుఎక్కువగాఇచ్చినారు-ఇంకను దేశనిర్మాణ కార్య క్రమాలకు ఎక్కువమైకమిచ్చినారు- అని తెలిపినారు- ౬ లక్షల పరిమితిగల పరుశాభావ్యయము వరకున్నూ ముఖ్యమైన వ్యయం పద్దులను చూపినారు- వాటిని లెక్కపెట్టితే ఏడుంబావుకోటి రూపాయలగును- అయితే మిగత ౫ కోట్ల లెక్కయేమైనది. పత్రికల కందించిన లెక్కపట్టినిబట్టి మిగత ౫ కోట్ల ఖర్చు వివరాలు పూర్ణముగాను స్పష్టముగాను తెలుపలేదు. అందుచేతనే అట్టివితెలుపుట చాలా అవసరమని మేము మొదలే మనవిచేసుకొన్నాము కొన్ని ఏండ్లకు పూర్వము కొంతవరకు విపులముగా నున్నట్టి బజెటును ప్రకటించి యిచ్చుచుండిరి. ఇప్పడది సంగ్రహరూపమును దాల్చినది ఇంతముఖ్యమైన ఆయువు పట్టునుగూర్చి తెలుపు నివేదిక కేవలము విపులమేకాదు, విపులతమముగా నుండవలెనని మరొకమారు మనవిచేసుకొను చున్నాము.

ఇదివరలో త్రైవార్షిక బజెటు అనుపేరుగల ఒక గందరగోళపు బజెటు ప్రచారములోనుండెను. అది లోపభూయిష్ఠమని దానినిప్పుడు వర్జించినారు- అది సరిగావర్జితమైనదని మేమభిప్రాయపడుచున్నాము.

గతసంవత్సరము గా॥ ఆర్థికమంత్రిగారు లోటు బజెటును ప్రవేశపెట్టియుండిరి. ఈతడవ మిగులు బజెటును అపూర్వముగు దానిని ప్రవేశపెట్టినారు. దానికి వారు ప్రశంసనీయులు. వారిప్రజ్ఞ మెచ్చుకొనదగినది. మనరాష్ట్రానికి ఆసఫియా రాజ్యస్థాపనానంతరము ఇట్టి ప్రజ్ఞగల ఆర్థికమంత్రిలభించుట ఇదిదే ప్రథమపర్యాయము. అట్టివారి సిద్ధహస్తముచే సిద్ధమగు బజెటు విపులరూపముతో సమగ్రమగు అంకెలతో మూడునుండి ప్రజలకందించుట అవసరము ఈ బజెటులోనివిశిష్టత ననుగూర్చిన వివరములను చర్చించుట మిగిలియున్నది- అది ముందు ముందు చేయగలము-

## ఆనాడు — ఈనాడు ధరలు

| | ౧౯౪౨లో యుద్ధానికి ముందటిధరలు. | ౧౯౪౮ నేటిధరలు |
|---|---|---|
| | మణుం ఒక్కింటికి | |
| బియ్యం | ౪-౧౩-౬ | ౩౪-౬-౦ |
| పప్పు | ౫-౦-౦ | ౨౫-౦ ౦ |
| చక్కెర | ౧౨-౮-౦ | ౪౦-౦ ౦ |
| నూనె | ౨౦-౦-౦ | ౫౦-౦ ౦ |
| నెయ్యి | ౫౦-౦-౦ | ౧౪౦-౦ ౦ |
| కాఫీగింజలు | ౦-౬-౦ | ౨-౦ ౦ |
| మోటుకట్టెలు | ౨-౦-౦ | ౧౨-౦ ౦ |

అక్బరు చక్రవర్తి కాలమునకు చూడండి, మణుమునకు

| | | | |
|---|---|---|---|
| సన్నబియ్యం | ౬ | ౧౫ | ౦ |
| లావుబియ్యం | ౦ | ౧౦ | ౬ |
| పప్పు | ౦ | ౧౩ | ౬ |
| నెయ్యి | ౫ | ౦ | ౬ |
| ఉప్పు | ౦ | ౧౨ | ౦ |
| చక్కెర | ౫ | ౧౧ | ౦ |

పిమ్మట గోల్కొండ కాలములో అనగా ౫౦౦ఏండ్లక్రిందటి ధరవివరండి మణుము ఒక్కింటికి

| | | | |
|---|---|---|---|
| బియ్యం | ౬ | ౧ | ౯ |
| నూనె | ౦ | ౧౧ | ౬ |
| నెయ్యి | ౧ | ౭ | ౦ |
| పెద్దకోడి | ౦ | ౦ | ౩ |
| కందిపప్పురాలు | ౬ | ౬ | ౩ |
| పెద్దమేకపోతు | ౬ | ౪ | ౬ |

పోతులూరి వీరబ్రహ్మంగారి కాలజ్ఞాన తత్వాలు పాడిక వస్తున్నట్లున్నది

## విద్వత్కవిరాజు

### విశ్వనాథ-శాస్త్రి

నిజాంకాలేజీలో సీనియర్ తెనుగుప్రొఫెసరుగానుండిన సరిపల్లివిశ్వనాథశాస్త్రి ఎం ఏ గారు నవరాత్రులలో శ్రీకల్యాణానంద భారతి మహాంతాచార్యులవారిసన్నిధిలో తామురచించిన భక్తి పద్యాలనువినిపించిరి. శ్రీస్వాములు వారి రచనాపాటవము, పాండిత్యప్రతిభ,కవితామాధురిని, చాలమెచ్చుకొని ప్రొఫెసరుగారికి విద్వత్కవిరాజ బిరుదమును ఒక పట్టుశాలువను ప్రసాదించి గౌరవించిరి.

## ఆంధ్రభవననిర్మాణనిధి

భవననిర్మాణమునకై విరాళములు వస్తూనేయున్నవి [illegible] వరకైనవి. వసూలైన మొత్తము రు॥ ౧౯౧-౭-౨లు, వ్యయములుపోగా మిగిలినమొత్తము వెంటవెంట బ్యాంకులో జమకట్టించబడుచు, దాతలపేర్లు గోలకొండ పత్రికలో ప్రకటించబడుచున్నవి.

విరాళమిచ్చువారికి "ఆంధ్రభవన నిర్మాణనిధి"యొక్క అచ్చురసీదులు, "ఆంధ్రమహాసభా కార్యసంఘముయొక్క మొహరును, కోశాధిపతి "శ్రీ. హనుమంతరావు" సంతకమునుకలవి. యియ్యబడుచున్నవి. ఇట్టిరసీదులు పొందబడినధనమే భవననిర్మాణనిధికి చెందగలదు.

కొండా-వెంకటరంగారెడ్డి
అధ్యక్షులు

## స్పెయిను తాటస్థ్యము

ఈయుద్ధములో స్పెయినురాజ్యమునకు తటస్థముగానేయుండగలదని ఆరాజ్యపు డిక్టేటరు జనరల్ ఫ్రాంకోగారు అక్టోబరు౧౩తేదీన ప్రకటించినారు. ఇప్పుడు స్పెయిను ఎట్టిభయముగాని అలజడిగాని లేక ప్రశాంతమైన నాగరిక కార్యప్రదేశముగానున్నదనినారు.

## విజ్ఞానవర్ధని

### ధర్మచక్రం

సాతము ఎట్లుంటుందో దేవతాలని దాన్ని సంపాదించేదానికి ప్రపంచములో యజ్ఞయాగలు జపతపాలు దానధర్మాలు మంత్రతంత్రాలు చేయుచుందురు. పూర్వము బౌద్ధులు బౌద్ధమునుఅనుసరించితే మోక్షందొరకునని నమ్మిరి- కాని ధనికులైన లౌకికులకు జపాలకు అవకాశం దొరకకుండెను. అందుకొరకు మంత్రాలు పేర్లను ఒకచక్రముపై చెక్కించి దానిని దినం త్రిప్పేవారు. అట్లు త్రిప్పుటకున్నూ "ధ్రువుడు" లనేవారు పూజారులకు కూలియిచ్చి అధర్మచక్రాన్ని త్రిప్పించేవారు. ధర్మచక్రము ఎన్నిమారులు తిరిగితే అన్నిమారులు కూలియిచ్చిన యజమాని అందలికీ పుణ్యము లభించినట్లు భావించుచుండిరి. రామకోటి శివకోటియందు విశ్వాసముండేవారు. రామచక్రం శివచక్రం చేయించి గాలిపెట్టి త్రిప్పించితే యెట్లుంటుంది?

### సర్వతంత్ర స్వతంత్రుడు

ఫ్రాన్సుదేశములో ౧౮౦౦ సంవత్సరం క్రిందటివరకు ఆదేశంరాజులకు ప్రజలస్త్రీలపైనే స్త్రీలపైకూడా అధికారం ఉండేది. ఆదేశ శాసనాలప్రకారం దేశస్త్రీలందరున్నూ ప్రభువుగారి ఆస్తే. ౧౭౯౫ లోఐయ్యారోజా వ్యభిచారి కిఖాయదా- తలచుకొన్న స్త్రీలనందరిని తనవద్దకు పిలిపించుకొమ్మనెను- ఒకతడవ తనదర్బారుకు వచ్చుచుండిన ఒకధనికుని సుందరాంగియగు భార్యను ముందుకాలం నీవంటుసుమా! అని నోటీసుఇచ్చెను. ప్రభువుగారి శ్రీముఖాన్ని ఆమెభర్త తిరస్కరించెను. భర్త ఆదేశనిగా వెళ్లి పుండ్లరోగాన్ని భోగముదారివద్ద సంపాదించుకొనివచ్చి దానిని తనభార్యకు పుట్టిగా ఎగుమతి చేసి ఇకపో ఆపసరమువద్దను అని సెలవిచ్చెను- రాజుకు ఆరోగము తగిలెను- ఆభోగాలవ్యాధియై సమాప్తమైచనుతుపులతో వానియుద్ధానికి,కలిగిన ఫలితాన్ని నిరూపించెను- రాజు ఘోరమరణముపొందెను. ఫ్రెంచివిప్లవము ౧౭౮౯లో జరిగెను. దానికి ఈరాజుయొక్క వ్యభిచారాధికారమొక కారణమయ్యెను. అవిప్లవమువరకు, పూర్వం ఫ్రెంచిరాజులకు తమదేశపు కన్నెలతో మొదటిరాత్రి మహాభాగ్యమును అనుభవించు అధికారముండెను. విప్లవముతర్వాత రాజులు పోయిరి- ఆ యాచారమున్నూ మాయమయ్యెను.

### నస్త్రీ స్వాతంత్ర్యమర్హతి!

౧౦౦౦ ఏండ్లకుపూర్వములో ఇంగ్లండుదేశములో స్త్రీలను కొనదగిన వస్తువులను భావించుచుండిరి-అలెఫ్రెడ్డురాజు శాసనములప్రకారము ఎవడైనా ఇతరునిభార్యను లేవదీసుకొని వెళ్లిపోతే ఆవ్యక్తివాడు తాకే వ్యయాలుభరించి మరొకస్త్రీని తెచ్చి తాను అపచారముచేసిన వానికి తన వ్యయముతో పెండ్లిచేసి యియ్యవలసియుండెను- ఆడుదానిని దొంగతనముచేస్తే ఎథెల్ స్టను శాసనం ప్రకారం దానిని మంటలలో కాల్చివేయుచుండిరి. కన్యూటు రాజు శాసన ప్రకారం భార్య వ్యభిచరించితే ఆమె ముక్కుచెవులను మర్తనమే కోసివేయుచుండిరి-



## హైదరాబాదులో భుక్తిమానము

### తప్పుచేస్తే ఆరునెలల జెయిల్ జాగ్రత్త

హై. ప్రభుత్వమువారు రిట్లు శాసించుచున్నారు. ఇంతలో హైదరాబాదు నగరములో భుక్తిరేషన్(భుక్తిమానము) ఏర్పాటు చేయబడును. దానికిగాను ఇండ్లనంఖ్యాపద్ధతి సరిచేయబడుచున్నది. ప్రతియింటికి ఆ క్ష్యమించి నివా వారికి భుక్తిమానపత్రము దొరకను. పైగా ఏయింటిలో ఎందరున్నారో ఎక్కువగాచెప్పకుండా సరిగా చెప్పవలెను. దొంగలెక్కలు చెప్పినవారికి ఆరునెలల వరకు కఠినశిక్ష మరియు ౫౦౦రూ॥ వరకు అపరాధము విధింపబడును. ఇంతలో ఇంటింటికి గృహనివాసుల సంఖ్యను కనుగొనుటకై నియమితులు వెళ్లుదురు.

హైద్రాబాదు సివిల్ సర్వీసులోనికి ఈ సంవత్సరం ఈక్రిందివారిని పరీక్షచేసి తీసుకొన్నారు.
(౧) ప్రభాకరరావుగారు (ఇ. నారాయణస్వామి నాయుడుగారి కొడుకు)
(౨) స. హమీదు మొయినుద్దీన్ గారు
(౩) అబూజాఫర్ మర్మడ్డీనలీగారు
(౪) అన్వర్ఖాన్ సూఫీగారు

౨౫అక్టోబరువరకు డైరెక్టరుజనరల్ పోలీసు కచ్చేరీలో మోటారు రిజిస్ట్రేషను జరుగును.

## భిమమ, జాగీరుసమస్య

మహమద నిజాంగారుఇట్లు ఒకపత్రికలో వ్రాసినారు—

"జాగీరుదారుల భూమను నిర్బంధముగా తీసుకొనగడపుకొనకోరుచున్నందున,పైరెండింటినిరిపి బకాయిలు ఉంచుకొనుట తప్పనిసరిగా లేదన్ని, ఇత్తెహాదుల్ ముస్లిమీన్ అధ్యక్షులు మాకు తెలిపియున్నారు.(ఇక రెండవసంగతి ఏమనగా)ఆరునెలలనుండి రుబిపతి సాధారణముగా (తహసలురుము)అమలులోఉండియుండెను. ఇవికాక, పైరెంటిని నిలిపియుంచుట కొన్నిమతములవలన నేకప్పు సాధ్యముకాదు. ఇదిఅతనికి అంగీకారముగాలేదు. మొత్తముమీద, ఈవిషయములో ఎక్కువఆలస్యము క్రమమైనపని కాదని మా ప్రభుత్వమువారు తలచుచున్నారు

ఈకారణములను దృష్టిలోనుంచుకొని, మేము కొన్నిటి అభిప్రాయములతో ఏకీభవించుచు, క్రమమైనవిధానమేదో అది అమలుజరుపబడుగాక యని అవసరమైనటుల అనుజారీచేసియున్నాము. (అనగా అతనికి సంబంధించిన అన్నివిషయములు ఎరుక్కరించబడినవి)

## యుద్ధము కడపటిమెట్టుకు రానున్నది

### జపాను ప్రధాని ప్రకటన

టోకియో, అక్టోబరు ౧౩

జపానుప్రభుత్వప్రధానియగు జనరల్ హిదెకి టోజోగారు, మంగళవారమునాడు ఉపన్యాసములో "యుద్ధము అటోయిటో తేలే మెట్టులో పడబోవుచున్నది"అని చెప్పిరి.

## పాకిస్థాన్ రాష్ట్రాలలో హిందువులకష్టస్థితికి ముందుసూచన

### సింధురాష్ట్రములో ముస్లింలీగు విధానమునుగూర్చి విమర్శ

కరాచి, అక్టోబరు ౧౬

లెజిస్లేటివ్ అసెంబ్లీసభ్యులగు జి. కృష్ణారావు గారు సింధురాష్ట్రపుముస్లింలీగు వారు ముసల్మానులు తమకు కావలసినవస్తువులను ముసల్మానుల దుకాణములయందే కొనవలసినదని సాగించుచున్న ప్రచారమునుగురించి ఈక్రిందివిమర్శ చేసినారు.

'పాకిస్థాన్ రాకముందే సింధురాష్ట్రపు ముస్లింలీగు అక్కడిముస్లిలీగుమంత్రివర్గము చూచుచుండగానే 'ముసల్మానులు ముసల్మానులవద్దనే కొనవలెను' అను ప్రచారమును ప్రారంభించినది. ఇది కావలెనని అక్కడిహిందువులను కష్టములలోత్రోయుటకును, ఉభయమతముల జనులకును పరస్పర ద్వేషములను కలుగజేయుటకు చేయుప్రయత్నమగును. ఇందువల్లహిందువులపక్షమున కొందరు ప్రధానమంత్రి గారితో మొరపెట్టుకొనవలసి వచ్చినది. ఆరాష్ట్రపుముస్లింలీగు శాఖతో ఇట్టిపనిచేయుట తనకుసమ్మతముకాదని యం. ఏ. జిన్నాగారు చెప్పకూడదా? ముసల్మానులపరిపాలనలోనుండు రాష్ట్రములలో అల్పసంఖ్యాకులగు హిందువులను న్యాయముతోనే గాక ఔదార్యముతోకూడచూచెదరని జిన్నాగారుగట్టిగా చెప్పుదురు. ఇదియేనా అట్టిదానికినిదర్శనము. అఖిలభారత ముస్లింలీగు బాధ్యతగల సంస్థయైనందున అదినిజముగా రాష్ట్రీయ సంస్థయొక్కచర్యలను ఎక్కువగానిగ్రహించుచు, తనకు హిందూముసల్మానులఐకమత్యము కావలెననియున్నచో పరస్పర ద్వేషములను పురికొల్పు అట్టిప్రయత్నములను జరుగకుండ చేయవలెను'

---

## కమ్యూనిస్టు నాయకుని తుపాకితోకాల్చుట

మదారిపూర్, అక్టోబరు ౧౧

మదారిపూరులో సుశీలదాసగుప్తఅను కమ్యూనిస్టునాయకుడు నిన్నఅర్ధరాత్రి కాలిబాలలో ఒక సర్కసు ప్రదర్శనస్థల ద్వారమువద్ద నుండినపుడు ఆయనను ఎవరోరివాల్వరులో కాల్చినట్లు చెప్పుచున్నారు. గుప్తగారినొసటిమీద గొప్పగాయమయ్యెను. కాని ప్రమాదకరముగ లేదు. ఆగుండు ఒక సివిల్ గార్డును గడ్డముమీదను, మరొకనికిచేతిమీదను పడి గాయములనుచేసెను.

---

## 33 మందిస్త్రీల అరెస్టు

హుబ్లి, అక్టోబరు ౧౧

బెల్గాంలో సావదాలిలో 33 మందిస్త్రీలు అరెస్టుచేయబడిరి. వారలు నావతేదిన జాతీయపతాకములతో ఊరేగింపుజరుపుటయే వారలనేరము ఆ భాషలో అదేకారణముచేతనే, గురుఅరెస్టుచేయబడినారు. వారలందరును నాతేదినఊరేగింపు జరిపియుండిరి. [అ. ప్రె]

నాసిక్, అక్టోబరు ౧౨

జిల్లామేజిస్ట్రేటుయొక్క అనుజ్ఞ లేకుండానే బహిరంగసభానిషేధాజ్ఞను ఉల్లఘించి ఉపన్యాసించినందుకని భాజేకర్ గారిని అరెస్టుచేసినారు. మరి ఇద్దరినికూడ అరెస్టుచేసినారు.

---

## జెట్పూరుజెయిల్లునుండి బందిపోటు దొంగల పలాయనము

### పోలీసులపై తుపాకులకాల్పులు

ఆరుగురుబందిపోటుదొంగలు జైళ్ళనుండిపారిపోయినసంగతిఇదియువాడలో జెట్పూరుఅనుదేశసంస్థానమునుండి తెలియవచ్చినది. ఓదొంగకావలివారలనుకొట్టి వారితుపాకిలోటాలనులాగుకొని తక్కినవారిని ఖైదుచేసిపోయినట్లును అక్కడను అయిదుగురుదొంగలుఆతనితో చేరినట్లును చెప్పుచున్నారు. పిమ్మటవారలుస్టోర్ రూంపైకిపోయి మరికొన్ని రైఫిళ్ళను, ఇంకనుఅనేకములైన తోటాలు తీసికొనిపోయిరి. కావలివారలుకేకలువేయగా జైలులు పోలీసులువచ్చిరి వారలకునుదొంగలకును పరస్పరమాతుపాకులతో పోరాటము జరిగెను. జైలులు పోలీసులకు ఎక్కువదెబ్బలు తగులలేదు దొంగలు దెబ్బలకుతాళలేక పారిపోయెను. ఇద్దరుపోలీసుకానిస్టేబిళ్ళను గాయపరచి దొంగలుపారిపోయిరి. వారలను వెదకుటకై ప్రయత్నములు చేయబడుచున్నవి.

(యు-ప్రె)

## విలేఖకుల పేరులను తెల్పుటకై ప్రభుత్వాజ్ఞలు

---

పత్రికాజీవనుల అఖిలభారతసంఘముయొక్కయు అఖిలభారత పత్రికా సంపాదకులసభయొక్క బొంబాయిరాష్ట్రశాఖయొక్కయు సంయుక్తసమావేశము అక్టోబరు ౧౨తేదిన బొంబాయిలో జరిగినపుడు 'బాంబేక్రానికిల్' పత్రికసంపాదకుడగు యస్. ఏ. బ్రెల్విగారు 'హితవాద' 'ఇండియన్ నేషన్' 'పాట్నాటైమ్సు' అనుపత్రికలసంపాదకులను విలేఖకులపేరులనుతెల్పుటకై వరుసగా ౩ రాష్ట్రప్రభుత్వమున్ను, బీహారుప్రభుత్వము ఒత్తిడి చేసియుండుటతప్పనిఆక్షేపించు తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. తీర్మానమునుగురించి ఉపన్యసించినపుడు బ్రెల్విగారు ఆట్టిప్రభుత్వ చర్యలవల్ల ఎవరికిగాని సాధ్యముకాని నిరంకుశాధికారములను అడుగు మాటలేనిఅధికారములను ఇచ్చుటచే కలుగగలుగు ప్రమాదము గోచరించుచున్నదనిరి. శాసనసభలో భారతదేశరక్షణ నియమములనుగురించి చర్చజరుగునపుడు ఇండియాప్రభుత్వమువారు వాటినిస్పష్టము వచ్చినట్లు ఉపయోగించమనిచెప్పిరి. కానిఆవచనములు ఉల్లంఘించబడినవి, పలుమారులుఅధికారములుదుర్వినియుక్తములైనవి- అనిరి.

"పత్రికలసంపాదకులను విలేఖకులపేరులను తెలుపవలెనని అడుగుటకై భారతదేశరక్షణనియమములను ఉపయోగించుకొనుట మిక్కిలి హీనమేయగును. ఇదిపత్రికయొక్క గౌరవమునుబాధించుటయగును విలేఖకులపేరులను రహస్యముగనుంచుట పత్రికాజీవనమునయు ఒక మర్యాదగానున్నది. ప్రభుత్వములు సంపాదకులనుతమకు ఖుఫియాలపనిచేయవలెననికోరుట నింద్యము." అనిబ్రెల్విగారుచెప్పిరి.

బెంగాలులో తిండికరవునుగురించిన వార్తలను గాని విమర్శలనుగాని ప్రకటించుటకు పూర్వమునిర్దిష్టాధికారులకు చూపవలెనుఅజ్ఞను "అమృతబజారుపత్రిక" కుబంగాలుప్రభుత్వము పరోక్షతీర్మానములోనున్నది. ఈతీర్మానమును ప్రతిపాదించిన కె. శ్రీనివాసన్ గారు బెంగాలులోనిస్థితినిగురించి నవార్తలను ప్రకటించకుండచేయుటలో బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు తమతప్పులను దాచుకొనజూచుచున్నారు. పత్రికాజీవనులు అట్టిచర్యలకుసహాయులుకాజాలరు.— అనిచెప్పిరి.

---

## అమెరికాలో చైనీయులకువెలి

### చిరస్థితమైనదోషమని రూజ్వెల్టు గారనుట

వాషింగ్టను, అక్టోబరు ౧౧

చైనీయులను అమెరికాలో వెలివేయునట్టిశాసనమును రద్దుచేసి అమెరికాలోనున్న చైనీయులు అమెరికాపౌరులుఅగుటకు ఆటంకము లేకుండ చేయుటకై రచించినశాసనమును రూజ్వెల్టుగారుఎట్టి సంకోచము లేకుండ బలపరచిరి. ఈవిషయముశాసనసభయగు కాంగ్రెసుకుపంపినసందేశములో వారిట్లుచెప్పిరి:—

"యుద్ధములో గెలుచుటకును శాంతినిస్థిరముగ సాధించుటకును ఈశాసనముచాలముఖ్యమని నాతలంపు చైనీయులను వెలివేసెడిశాసనమును రద్దుచేయుటచే మనముచిరకాలమునుండిచేయుచున్న తప్పును దిద్దుకొనవారమై జపానీయుల వికరీతప్రచారమునకు అవకాశములేకుండ చేసినవారమగుదుము. మనరాజ్యపుపౌరులుగనుండుహక్కును ఇతరజాతీయులకకూడ ఇచ్చుటవల్ల సుహృద్భావమును నెరపినవారమగుదుము. దీనివల్లఎంతయో సాధించగలుగుదుము. యుద్ధముచేయుటలోనే శాంతికాలములోకూడ చైనానుమనతోడిజాతినిగ మనము భావించుచున్నామనుటకు ఇదిమరియొక నిదర్శనముగనుండగలదు. ఇందువల్లచైనీయులకు తక్కినకొన్నిప్రాచ్యజాతులస్థితికంటె ఎక్కువస్థితి నొసగినట్లగును. ప్రజాస్వామ్యవ్యవస్థకును స్వాతంత్ర్యము కొరకును



## యుగోస్లావియా దేశభక్తుల స్వాతంత్ర్యసమరము

యుగోస్లావియాలోనుండి జర్మనుఅధికారమును తరిమివేయుటకై ప్రయత్నించుచున్న దేశభక్తులు పూర్వము జర్మనుసేనలకు చిక్కులుకలిగించుచు చాటుమాటునుండి నష్టములుకలిగించుచుండిరి. ఇటలీలో బ్రిటిషుఅమెరికనులసేనలు దిగినప్పటినుండి ఈదేశభక్తులనాయకత్వమున యుగోస్లావు సైనికులు సైనికదళములుగాఏర్పడి పెద్దయుద్ధములనే జర్మనుసేనలతోచేయుచు జర్మనుసేనలనోడించుచు జర్మనులచేతులనుండి అనేక పట్టణములను పట్టుకొని కొన్నిపట్టణములలో జర్మనుసేనలముట్టడులనుకూడచేసినారు. ఇట్టి దేశభక్తులదళములను ఇదివరలో యుగోస్లావియాదేశమునందు జర్మనులతోడ్పడియుండిన ఇటాలియనుసేనలతోడ్పడుచున్నవి. ఆనగా ఇటాలియనుసేనలిపుడు జర్మనుఅసేనలతోనే పోరాడుచున్నవి. మరియుబ్రిటిషు అమెరికనువారలుకూడ ఈయుగోస్లావియా దేశభక్తులదళములకు సహాయమును పంపించుచున్నట్లు జర్మనులనుచున్నారు.

ఈయుద్ధములో ప్రతిపోటున జరిగిన పోరాటమును వరుసగాపేర్కొనుటకు ఇక్కడ స్థలము చాలదు. మరియు ఆపేరులన్నియు మీకు జ్ఞాపకము మనకుసులభముగా తలలో ఉండగలవు. కావున ఇంతవరకు ఆదేశభక్తులదళములు సాధించినముఖ్యవిశేషములను మాత్రము తెలిపెదను.

ఈదేశభక్తుల దళములు జాగ్రెబునగరమునకిపుడు ఒకమైలులోనున్నవి. అవి ఆనగరమునకుపోవుబాటలనన్నిటిని విచ్ఛేదము చేసినందువల్ల ఆనగరములోనివారలకు ఆహారపదార్థములుకూడ బయటినుండిపోజాలక నగరములో క్షామపరిస్థితి పుట్టినది. లియోన్నక్రీసు మున్నగు అనేక పట్టణములను ఆదళములు ఆక్రమించినవి. ఆస్ట్రియానుండి ఇటలీకిపోవు రైలుబాటను తెగగొట్టబడినందువల్ల ట్రీస్టుకి దక్షిణమునందు ఇస్ట్రియన్ ద్వీపకల్పమునందలి జర్మనుసేనలు అక్కడనే ముట్టడిలో చిక్కుకొని పోయినట్లయినది. ఇంకనుఅనేకములైనరైలుబాటలు ధ్వంసముచేయబడినవి, స్ప్లిట్ కు దక్షిణమున వ్యూహములోదిగుటకైవచ్చిన జర్మనుసేనలు వెనుకకు తరుమగొట్టబడినవి. అప్పారిక్ లోఉన్న జర్మనుసేనలుకూడ దేశభక్తదళముల ముట్టడిలో చిక్కుకొనినవి. కాటారోఅనునది పెద్ద నౌకా మూలస్థానము. యుగోస్లావు దేశభక్తదళములు దీనిని ఏడ్రియాటిక్ సముద్రములో ముందుకు బ్రిటిషు మిత్రమండలిసేనల చర్యలు జరుగబోవునపుడు వారలకు ఉపయోగించునట్లు చేయుటకై దానిని జర్మనులనుండి లాగుకొనుటకు యత్నించుచున్నవి.

ఇంతవరకు చర్యలవల్ల దేశభక్తదళముల కబోస్నియాలో సాన్జక్ అంతయు, తూర్పుబోస్నియా అంతయు, మాంటెనెగ్రోలో చాలభాగమున్న, హెర్జెగోవినాలో కొంతభాగము, డాల్మేషియాలో ఎక్కువభాగము, డాల్మేషియాదీవులు,క్రోషియా సముద్రతీరమందలిప్రదేశములు, సూసాక్ యందలి కొన్నియుగాస్పియాక్ — ఓగులిన్ — కార్లోవాక్ — జాగ్రెబ్ అను కలుపురైలుబాట వెంట రాజిక్ వరకును హంగేరీసరిహద్దువరకును ఆ పశ్చిమక్రోషియా భాగమున్న వశములైనవి.

ఇపుడుస్లోవేనియాలో ట్రీస్టుయొక్కదక్షిణపశ్చిమములయందును, క్రోషియాలోనైఋతిభాగమందును సూసాక్ ప్రదేశమందును, రోనువిసిఏడ్రియాటిక్ సముద్రతీరమునందును, తూర్పు, సిస్నియాబోస్నియాలో హెర్జెగోవినా అను జిల్లాలలోనుపోరాటములుజరుగుచున్నవి ఏడ్రియాటిక్ సముద్రతీరమందు ఉండుదెర్వాదీనిని దేశభక్తులు ఆక్రమించుకొనినారు తులాన్ను నెరెట్వానదీతీరమందలి బిజ్జినా పట్టణము బెసికా సమీపమున కార్లోవాకాపట్టణమున్న ఆక్రమించబడినవి.

---

### తూర్పుప్రపంచము అమెరికనుపరికించుచుంది

అమెరికాలోని ప్రసిద్ధపత్రికఒకటి యిట్లు వ్రాసినది-

చీనాలో ఫిలిప్పైన్సులో ఇండియాలో అమెరికావారు నాలుగుస్వాతంత్ర్యాలు ప్రపంచానికి ప్రసాదిస్తామన్నారే ఆ వెంటవరకు తూర్పు ఖండములలో అసలు పెట్టుతారోఅని అక్కడి కోట్లజనులంతా అమెరికావైపే దృష్టిపెట్టి గమనించుతున్నారు అమెరికాలోని చీనావారిని రాకుండుటకై శాసనం చేసినదట్లేఉన్నది. దానినిఇప్పుడు రద్దుచేయబూనుచున్నారు ఫిలిప్పైనుదీవులకు స్వాతంత్ర్యముపూర్తిగా ఇస్తామనిఅనియు గమనించుచున్నారు. అట్లాంటిక్ ఛార్టరు కాంగ్రెసుముద్రదేశాలకున్నూ వర్తించుచున్నమాటను తూర్పుప్రపంచము బాగాపరిశీలించగలదు" — —

---

...లను వనుని సేవలవల్లహా రాస్థితి... తెలుగుదును. మనమిత్రులకుజరిగిన ఈఅన్యాయమును ఎన్నడోదిద్దవలసియుండెను దానినిఇప్పుడైననుచేయుటవలన కాంగ్రెసుసభవారు సంపూర్ణముగ అంగీకరింతురని నావిశ్వాసమున్నది. నేనుకాంగ్రెసుచేయుపని ఇతరజాతులయెడమనము మంచివారుగానుండువారమనుదానికి శ్రద్ధతోచూపెడినిదర్శనమగును" — —

## సింగభూపాళ్లెం ప్రాజెక్టు

(ఒక విలేఖరి) ౫-౧౦-౪౩

ఇల్లెందు తాలూకాలో సింగభూపాళ్లెం ప్రాజెక్టు నిర్మించబడి నాల్గు సంవత్సరములైనది. యీ ప్రాజెక్టు క్రిందచేర్చినభూమి ౩౫౦౦ ఎకరములు. ఇందు ప్రస్తుతము సుమారు ౭౫ వేయి ఎకరములు మాత్రమే సేద్యమగుచున్నది మిగతా భూమిని నాకు మాత్రముగాచేర్చి వాకే గాని కాల్వలు త్రవ్వలేదు. యీ ముఖ్య కాల్వలకొరకు చేలనిండా విరిగా కాల్వలు మాత్రము పారించి రైతులను నష్టము పాలు చేసినారు. మిగతభూమి సేద్యము కాకపోవుటకు కారణము రైతుల చేతకానితనము కాదు. రైతులు తరిసేద్యమునకు సిద్ధముగానున్నారు. చెఱువు బాగా నీటితోనిండియున్నది. కాని చెఱువుకట్టము స్వభావము పాతదిగా వున్నందున చెఱువునిండా నీరునుంచిన కట్ట తెగునేమోయను భయముచే నీరు నెప్పటికప్పుడు తీసివేయుటవలన [౧౨౦౦] ఎకరములు మాత్రమే సేద్యమగుచున్నది. యీ తాలూకాలో తరిసేద్యము స్వల్పముగనుండుటయేగాక అడివిప్రదేశము యెక్కువగానుండుటచేత ఆహారపదార్థములు ఉత్పత్తి తక్కువ. మనరాష్ట్రములోవున్న పరిశ్రమలలో పెద్దది, ముఖ్యమగునదియునగు బొగ్గుగనులు యీ తాలూకాయందే కొత్తగూడెంలోవున్నందున యీ పరిశ్రమలో పనిచేయుకూలీలకు మరియు ఇతర ప్రజలకు ఆహారపదార్థములు లోటు లేకుండ మరియు ఇక్కడనుండి బియ్యము ఎగుమతి అవుచూ ఉండేవి. ఇప్పుడదిలేకపోయినది. అందుచేత యీ తాలూకాయందే అధికఆహారోత్పత్తి జరుపవలసియున్నది. ఇందుకై స్వల్పఖర్చుతో పైన ఇదివరకే నిర్మించియున్న సింగభూపాళ్లెం ప్రాజెక్టు కట్టను బలపరచి, కాల్వలు తీయుటకు గ్రామములకు కాల్వలు తీయించిన ౭౫౦౦ ఎకరములు సేద్యమై అధిక ఆహారపదార్థములు సునాయాసముగా లభ్యమగు అవకాశము కలదు.

---

## ఆంధ్రగ్రంథముల జాబితా

౧. దేశీయగ్రంథసంఘ కార్యదర్శి పాతూరి నాగభూషణంగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు.

గ్రంథాలయములలోనుంచదగు తెలుగు పుస్తకముల జాబితాను ప్రకటించు సంకల్పముతో ఇందు పరిశీలించు గ్రంథముల మాకార్యస్థానమునకు (బెజవాడ) పంపవలసినదిగా గ్రంథకర్తలకు, ప్రకాశకులకు పత్రికలద్వారా విజ్ఞప్తి చేసియుంటిమి. ఇందుపై కొందరు తమ పుస్తకముల జాబితాలను మాత్రము పంపుచున్నారు. గ్రంథములు సమగ్రముగా పరిశీలించుట సాధ్యముగానుగాన దయచేసి అందరును తమతమ పుస్తకములను మాకు పంపగోరెదము. ఎక్కువగ్రంథములు పంపవలసిన వారు రైల్వేపార్సిలు ద్వారా పంపి బిల్లువుఠీలను పంపుచు రైల్వేరశీదును పైచిరునామాకు పంపవలెను.

పా. నాగభూషణం.
కార్యదర్శి,
ఆం. దే. గ్రం. సంఘము.
బెజవాడ ౩౦-౯-౪౩

---

## మునుగాలలో కుష్ఠరోగులు

స్వభాను సం॥ ఆశ్వీజ శు॥ ౧౫ నాటివరకు మునుగాల గ్రామములో నూరుమంది కుష్ఠవ్యాధిగల రోగులున్నచో యీ గ్రామము వారు మిక్కిలి భయోత్పాతము పొందుచున్నారు. మరియు ఇక్కడ సర్కారు దవాఖానా లేదు. పంతులు ఒక్కడున్నాడు. బడిలో ౫౦ మంది పిల్లలున్నారు. ఇద్దరుపంతుళ్లుండవలయును. రైలుస్టేషను శంకరుపల్లిలో వారమునకు ఒక దినము సంతజరుగును నాటి దినము చుట్టుపట్టు రైతులు క్రయవిక్రయము లను గూర్చి వచ్చిపోవుచుందురు. ప్రస్తుతము వారు సరుకులు కొనుక్కొనుటకు ఇక్కడి రైతుల ప్రజలవద్ద నుండి సరకులు కొనుక్కొనుచున్నారు. మళ్లీ తామే మునుపటి మాదిరి సంతలో కొలచియిచ్చుచున్నారు. యీ విషయమును గురించి పోలీసుఅమీనుగారికి దరఖాస్తు తెలిపితిమి. వారు యీ విషయమునందు యెంతమాత్రము శ్రద్ధతీసుకొనలేదు. మునుగాల గ్రామములో లావారిసు ఇండ్లు చాలావున్నట్లు తెలుస్తుంది. ఇప్పుడు ఆ ఇండ్లు ఒక్క సాహుకారు తన వశములో పెట్టుకున్నట్లు తెలుస్తుంది. సర్కారువారు తెలంచేస్తే ఆయిండ్లపైన సర్కారుకు లాభము కలుగును.

జాకారెడ్డి, మునుగాల, జిల్లా నల్లగొండ
ఆంధ్ర న ట్టి సంఘ సభ్యుడు కార్యదర్శి.

---



## వరదలవలన నష్టము

(ఒక విలేఖరి)

ఇల్లెందు తాలూకా సీతిపురం పైనుండి ఒకవాగు ప్రవహించుచు కొత్తగూడెం పక్కనవున్న యేరులో కలియును. ఆవాన తుదివారంలో అధిక వర్షములవలన వాగు వరదలు విపరీతముగా వచ్చినవి. ఇందువలన నష్టపడిన గ్రామములు (౧) గోర్లగూడెం (౨) సీతిపురం (౩) చుంచుపల్లి (౪) కొత్తగూడెం. చేనిపోయిన పైరులు వేసిన రైతుల పంటలు కొట్టుకొనిపోయినవి. యెదవేసిన జొన్న పైరుపూర్తిగా కొట్టుకొనిపోయినవి. కొన్ని గూళ్లు వేసిన నువ్వుచేలు కొట్టుకొనిపోయినవి. యీ విధముగా పైగ్రామముల వాగు పరిసర భూములు సుమారు ౪,౫౦౦ ఎకరముల పైరు నష్టమైనందున రైతులు విపరీత నష్టములకు గురియైనారు. ఇంతేగాక గోర్లగూడెం గొల్లవాళ్ల గొర్లు, మేకలు సుమారు ౩౫౦ కొట్టుకొనిపోయినవి. కొన్ని ఇండ్లకు నష్టము కలిగింది.

---

## ఆంధ్ర భవన నిర్మాణనిధి వసూళ్లు

దాతలకు వందనములు—

**మిర్యాలగూడెము**
**బాబాసాహెబ్ పేట**

శ్రీ ఆర్. గోవింద రెడ్డిగారు, దేశముఖు ౫౦౦, తిప్పన ఆచ్చిరెడ్డిగారు (అలగడప) ౧౦౧, చిలంచర్ల లింగయ్య వగైరాగార్లు ౧౧౫, నాగుబండి వేంకయ్యగారు ౧౫, జమిలికోటయ్యగారు ౧౫, తెడ్లమొట్టయ్యగారు ౨౫, ,, తిర్మల దిడ్డయ్యగారు ౨౫, చిటిపోలు మల్లికార్జునగారు ౨౦ చీదెళ్ల రాములుగారు ౨

**హుజూర్‌నగర్**

ఘంటా రామచంద్రారెడ్డిగారు ౧౧౬. వర్తక సంఘము ౧౧౬, రైతులు (చేతపోలు) ౧౦౧, భోగాలవీరారెడ్డిగారు ౩౫, రాచకొండ రామకోటయ్య వగైరాగార్లు (నేరేడుచర్ల ౩౫ గాయంసీతారామారెడ్డిగారు ౫౧, కొండపల్లి లక్ష్మీనరసింహారావుగారు ౫౦,

**వరంగలు**

చలబాల గంత య్యగారు ౨౧౬. యాదా వీరన్న గారు ౨౧౬ కొండూరు రామలింగముగారు ౨౧౧ ఆమనిపెల్లోస్వాగారు ౧౧౧ ఆర్యవైశ్య సేవాసంఘము ౧౧౧

**ఆలేరు**

యంత్రం వీరనాగయ్యగారు ౫౦

**హైదరాబాదు**

దీనబంధు రెడీమేడ్ క్లాత్ స్టోర్సు ౫౧

మా. హనుమంతరావుగారు,
కోశాధిపతి.

---

### విజయదశమి మహోత్సవము

నల్లగొండ

ఆదివారము సగం ౧౦ గం॥ శుక్ర వారము ౪ గంటలకు స్థానిక ఆర్యసమాజమున ఓంపతాకాభివందనము ఆక్కనపల్లి వెంకటరామారావు వకీలుగారు జరిపిరి. అనంతరము శ్రీవకీలుగారు అశ్వారోహణులై ఊరేగింపుతో రామగిరికి తీసుకవెళ్ళిరి భద్రదేవుగారు విజయదశమి గురించి మరియు విక మత్యమును గూర్చి వివరించిరి. కర్ర, కత్తి, సాములప్రదర్శన జరిగెను

---





భువనగిరినుండి ఒకజిజ్ఞాస ఇట్లువ్రాయుచున్నది

అమ్మా! తమచేవెలువడు గోలకొండ ౪-౧౦-౪౩ పత్రిక నాటిదానిలో పొగాకు పన్నునుగూర్చి ప్రభుత్వము వారిజారీదారుచు దాఖలుకలో "ఎవరివద్ద రెండుసేర్లకంటె ఎక్కువ పొగాకు యట్టి, ఆకు, చూరా, కానియున్నచో అట్టిపొగాకుపై పన్ను (మాహసూలు) తీసుకొనబడును. అని ప్రకటించియున్నారు.

వర్తకులవద్దనే గాక, త్రాగువారివద్ద అనగా, కూలి పనివారివద్ద, వ్యవసాయకులవద్ద, వ్యవసాయకుల జీతగాండ్రవద్ద, మొదలగువారివద్ద రెండుసేర్లపొగాకు కంటేమించియున్న సుంకముపుచ్చుకొందురా? ఆకు, చూరా, అనిప్రకటించియున్నారు. అయితే పొగత్రాగువారివద్ద, సిగరేటు, బీడీ, చుట్ట మొదలగు వాటిలో ఆకు, చూర, కలిసియుండునుగదా! ఎక్కువ పల్లె వాండ్రు బస్తీలకు పదేపదే వెళ్ళరు, అట్టివారు ఒకే మారు, సిగరేటు, చుట్ట, బీడీ మొదలగునవి వాటిని రెండుసేర్లవజను కంటె మించి తెచ్చుకొందురు అట్టి దానిపైగూడ పన్ను విధింతురా? లేక పొడిచూరావరకేనా? అదివ్యాపారస్థులవద్ద యుండు దానికేనా?

ముఖ్యముగా, గాను రైతులు తమతమజీతగాండ్రకు ప్రతిరోజు పొగాకు ఇచ్చుటకు ఉపయోగించు నియమములు కొందరిలో ఆచారార్థమువర్తించుచున్నవి. వారు ఒకేమారు ౩, ౪ మణుగులు తెచ్చుకొందురు, లేక పండించుకొందురు. రోజూ యిచ్చుట చేత అజోకు చిన్నపురుగు లేదా పండించిన దానికి భూమిపన్నుండునుగదా! తిరిగిపొగాకుపన్ను అనిరెండవపన్ను వ్యవసాయకులమీద బరువైనదికాదా! ఏలాసుంకములు బరువులు దేనికో! అదిప్రకటించకమునుపైన ఈ ముఖ్యపరిస్థితులు పొగత్రాగువారిని బాధించు ఎందుకనగా అబ్కారీఅధికారులు లెక్కలకు తబ్బిబ్బుపడుదురు ముఖ్యముగా గాను రైతులు అనవసరముగా ఇబ్బంది పడనక్కరలేకుండునని నా నమ్మకము

---

## గోలకొండ గ్రంథాలయం

**నగ్నదృశ్యాలు**
కర్త. ఎస్. జి. ఆచార్యగారు
పుటలు ౫౦
వెల కల్దారు ఆరుఅణాలు
దొరకుస్థలం 'చిత్రాంగి కార్యాలయం, ౧౫౬ బ్రాడ్వే, మద్రాసు'

అప్పనకు ఆచార్యగారు ప్రజాబంధు పత్రికలో పైపేరుతో వ్రాసిన కొన్ని విమర్శలు యిందుకూర్చి ముద్రించినారు. వీటిలో ఆకలికరుపులు, ఆనాటి సినిమాలలో, రెండణాలు లేకపోతే, అనేక మంచి "కథానికలు" అనిపించుకొనును. తక్కినవన్నీ సగం కథసగం విమర్శ అనిపించుకొనును. అన్నియు చదివి ఆనందించుటకు బాగాతగినట్టిది. అన్నింటిలోను సవ్యముగునీతి ఇమిడియున్నది ఆచార్యగారు కథలువ్రాసియే సిద్ధహస్తులు కాదగినవారు వారా పద్ధతినవలంబించితే మరీ బాగుండును ఇందలి కథలలో తుదిదిత ప్రేతతక్కినవన్నియు మద్రాసులోని సంఘటనలే. భాషా వ్యావహారికమైనా అన్ని ప్రాంతాలవారికి రమ్యమైనదే.

# భారతదేశంలో తిండి కరువును గురించి విమర్శలు

## బాధ్యతను ప్రభుత్వానికి అంటగట్టుట

లండన్, అక్టోబరు ౧౫ ప్రొఫెసర్ గంగూలీగారు "కీసాల్డుమ్యాన్" అను పత్రికలో ఒక వ్యాసమందు ప్రభుత్వప్రమేయంటూ కే అందరికంటె ఎక్కువగా తిండి ధాన్యములను దాచువారలని భారతీయ ప్రజలంతట చెప్పుచున్నట్లు తెలిపినారు. ప్రభుత్వ ప్రమేయంట్లు ప్రభుత్వ ప్రతినిధులైనందువల్ల స్వయముగా తిండి ధాన్యములను దాచుకొనుచున్నారు. వారలు అందువల్లను విలాభములను ఆర్జించుచున్నారు.

ప్రభుత్వమువారి ప్రతినిధులు ఎంత తిండిధాన్యమును దాచినారు? వారలు దానిని ఏవిధముగా పంచి పెట్టినారు? గారంభమునుండి ప్రభుత్వ ప్రమేయంట్లు కొనిన ఆహారధాన్యముల లెక్కలన్నిటిని తెలుపుటకు బ్రిటిషు ప్రజలు కోరవలెను. వాటిని తెలిపినపుడు తామ పరిస్థితులలో కూడా లాభములనార్జించువారికి అధికారులు పోలేదని తెలియగలదు." అని గంగూలీగారు వ్రాసినారు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారును, లండనులో ఇండియా ఆఫీసువారును తమ పరిస్థితులను మాపించి స్వపరిపాలనము తమకు కావలెనని భారతీయులు కోరిరాని ఆక్షేపించుటను గురించి గంగూలీగారు ఇట్లు వ్రాసినారు: "అమెరికాయును వారిపక్షపు ఆంగ్లో హైందవులును భారతీయుల యొక్క మూఢమతయు స్వపరిపాలనకు అవని చెప్పబడుచున్నది. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము లేయని నాడు. కానీ తమకు కష్టమైనపుడు రాష్ట్రీయముల ఆహారముగా దొరకని తా తక్కువకు గుర్తించని కేంద్ర ప్రభుత్వము సంకోచించలేదని ప్రపంచమునకంతటికి తెలియును."

— న్యూ హైడరాబాదు —

*

లండన్, అక్టోబరు ౬

ఇండియాలీగువారు ఇండియాను గురించి ఒక మహాసభను సమావేశపరచుచున్నట్లు ప్రకటించుచు బ్రిటిషు పార్లమెంటుసభ్యుడగు విల్లియండో బీగారు ఇట్లు తెలిపినారు:—

"ఇండియాలో పెద్దమార్పు చేయుటకు క్రమ జరుగవలెనని బ్రిటిష్ ప్రజలు కోరిరి. ఇండియా అంతటను వ్యాపించుచున్న యీ కరువునకు కారణము ఎక్కువగా ప్రభుత్వపాలనలో గందరగోళము. ఇదే సమయములో ఇండియా సరిహద్దునందు జర్మను మూరియు గొప్పబలము గలవాడును అగుశత్రువు వల్ల భయమేర్పడినది. వెంటనే సహాయ సత్కారమునకు ఒత్తిడి చేయవలసినబాధ్యత బ్రిటిషు ప్రజలపైగలదు. అమెరీగా సీవిధానమును మార్పించుటను, ఖైదీలను విడుదలచేయించుటకును, జాతీయ ప్రభుత్వమును ఏర్పాటు చేయించుటకును కూడ వారలు ఒత్తిడి చేయవలెను."

*　　　*

లండన్, అక్టోబరు ౬

ఈవారపు "న్యూస్టేట్స్‌మన్" పత్రిక సంచికలో ఈ క్రిందివిమర్శ చేయబడినది:—

"ఇండియాలో కరువునుగురించినవార్త ఇకను ఘోరముగానున్నది. మనము దానినితలచుకొనుట దుఃఖకరముగానున్నది. బెంగాలులో ముస్లింలీగువారేర్పరచిన సంయుక్త మంత్రివర్గము తన బాధ్యతలను నిర్వహించుటకు చాలినదిగా లేదు నిజమే కాని ఎక్కువగా కేంద్రప్రభుత్వమువారి దే తప్పు. వారు మొదట మొట్టమొదట వ్యాపారమునిరాటంకముగా సాగుటలో అడ్డుపడరాదను విధానము నవలంబించినారు."

---



హైదరాబాదు (డక్కన్, అక్టోబరు ౧౧ హైదరాబాదులో కరెన్సీనోట్లు ముద్రించుటకై తగినముద్రణాలయమును కట్టుటకై రూ. లక్షలు ఖర్చుచేయుటకు ౧౩౫౩ సం. పు ఆదాయవ్యయ ముల అంచనాలో ఏర్పాటుచేయబడినది. మొత్తము ఖర్చు చుకొన రూ ౧౦ లక్షలవరకు వ్యయము పట్టునని అంచనా వేయబడినది. ముద్రణకు కావలసిన యంత్రములన్నియు ఇక్కడనే తయారుచేయబడుచున్నవి. ఇప్పుడు కొన్ని రూపాయి నోటులు అన్నియు నాసిక్‌లో ముద్రింపబడుచున్నవి. అరూపాయి నోటులనిచ్చటను ఇటీవలనే ప్రారంభించబడియున్నది.

చందా వివరాలు
సంవత్సరము చందా 6 ఫలి రూపాయలు
ఆరునెలలకు „ 3-00-0 „
బ్రిటిషిండియాలో సంవత్సరం చందా 8 కల్దారు
విడి ప్రతి 0-1-6
పాత ప్రతికి వెల ప్రత్యేకము

# గోలకొండపత్రిక
# Golkonda Patrika

The only Popular Paper that reaches the masses in the Dominions
BEST MEDIUM — FOR — ADVERTISFMENT

Volu 18 — No45 | Published on every Monday and Thursday Hyderabad Dn | 18 10 1948

## కన్నుల ఆరోగ్యం సౌందర్యముల రక్షణ ప్రక్రియలు

### కన్నులు కడుగుట

కన్నులు కడుగుట కనేక విధములు. కొన్ని రెండు విధములు చెప్పెదను. ఒకటి దోసిలిలో నీళ్లు తీసుకొని కన్నులపై నీళ్లు కొట్టుట. రెండవ విధములో కన్నులు కడిగే పాత్రలో నీళ్లు నింపుకొనవలెను, తర్వాత ఆ పాత్రను కన్నుపై పాత్ర అంచు భాగము కన్ను క్రింది రెప్పకు అంటునట్లును, పైభాగము పైరెప్పకంటునట్లును వుంచవలెను. తర్వాత పాత్రలో కన్ను రెప్పలు మిటుకరించుము. రెండు నిమిషములవరకు కడుగుకొనవలెను. రెండవ కన్ను కొరకు పాత్రను నీళ్లతో నింపుకొనుము. ఇంకొక పాత్రను కన్నుపై దిగ్గరగా పెట్టుటలోను, తెత్తిని పైకి లేవనెత్తుటలోను పొరపాటు కలుగును. మూడవ విధమున బాల్టీ లేక తాము చీని శుద్ధపాత్రలో నీళ్లు నింపుకొనుము, ముఖమును నీళ్లలో ముంచుము. నీళ్లలో పల రెప్పలు మిటుకరించుము. ఎప్పుడు శ్వాసతీయుట కవసరము కలిగినప్పుడు ముఖమును పైకి లేవనెత్తుకొనుము. మళ్లీ నీళ్లలో ముంచుము. ఇట్లు కనీసము పదిసార్లు చేయవలెయును.

ఈప్రయోగమువల్ల కన్నులలో తేజస్సు కలుగును. కన్నులకు దిగినపిమ్మట అరచేతితో కన్నులను తాకవలెను. పామింగు చేయవలెను.

ధ్యానము, మరియు పామింగు ప్రక్రియలతో ధ్యానము ముఖ్యము. ఎక్కువగా మెప్పార్చు మస్తకమునకు శాంతినొసగు సాధనములలో ధ్యానమే ముఖ్యము. మహాత్ముల నేత్రముల ద్వారా జ్యోతిస్సు వారినుండి తేజస్సు ప్రసరించును. ...ధ్యానము... డాక్టర్ ... పామింగు ... మరి కన్నుల ... లేదు.

### పామింగుచేయు విధము

కన్నులు మూసికొనుము. రెండు అరచేతులతో మూయబడిన రెండుకన్నులను మెల్లగా మూసుకొనుము. కన్నులను సరళముగా రెండు అరచేతులతో మూసికొన్నపిదప ఏదో ఒక తనకు ప్రియమైన వస్తువును ధ్యానించవలెను. ఎట్టు ఒకగుమాస్తా తన లేఖను, పిల్లలు తనబంతిని, తల్లులు తన చిన్నశిశువులను, చిత్రకారుడు తనకూలికయొక్క ధ్యానమును సరళముగాచేయుటకు గుర్తు చేయవలెను. ఒకవేళ చిత్రకారుడు కూలికనుత్రిప్పు పిల్లలు తమబంతిని ఎగురవేసి, తల్లులు పిల్లలతో ఆటలు, నవ్వుట, తిరుగుట చూచినప్పుడల, దృష్టిలో అపూర్వ పరివర్తన కలుగును. పామించే అయిదునుండి పదినిమిషములవరకు చేయవలయును. మోచేతుల క్రింద మెత్త పెట్టుకొనుము. లేక మోచేతులను బల్లపై వుంచుకొనుము.

### దృష్టిపటములో అభ్యాసము

దూరదృష్టి, తేజస్సు కలిగెకొరకు పటమును గోడలో పదిహేను గజముల దూరములో నుంచుము. దీనికి పదుగులదూరాన ఒక కుర్చీ వుంచుము. మొదట సూర్యనమస్కార వ్యాయామము చేయుము. మళ్లీ చల్లటినీళ్లతో కన్నులు కడుగుకొనుము. అప్పుడు కుర్చీపై కూర్చుండుము ఇప్పుడు పామింగు చేయుము. మళ్లీ మెల్లమెల్లగా కన్ను తెరవుము. రెప్పకొట్టికొట్టి పటముపై అక్షరములను చదువుము. మొదట మాత్రము అక్షరము లుచాలదృష్టముగా కన్పట్లగానుకనపడును. ... అప్పుడు ఒక కన్నును అరచేతితో మూసికొని రెండవకన్ను తెరవుము. రెప్ప కొట్టికొట్టి చదువనారంభింపుము. మళ్లీ పామింగు చేయు మొదటితము-మళ్లీ ... పిల్లలకు పామింగు సమయములో ఏదో మనోరంజకమగు కథ వినిపింపుము-

వ్రాయుటను చదువుట దృష్టిలోపం నష్టం ... విధముగ చికిత్స చేసి ... అభ్యాసము చేయుము, పదినిమిషముల అభ్యాసము ... ఏపైకి మొదట ... ఈ విధముగ ఒకసారి రెండుసార్లు ... దృష్టిక్షీణము కాగలను-ఏ నేత్రరోగము ... కష్టపెట్టజాలదు- ... దగ్గరకు రాదు.

ఒకవేళ కన్నులుచాలకముందు ... సాధనము ... పుస్తకములో తెల్పబడును-

## జాగీర్లలో మగ్గంపన్నులు

జాగీర్లలో నివసించే పద్మశాలీయులచే ప్రతిసంవత్సరం మగ్గంఒక్కంటికి 2-8-0 నుంచి 5-0-0 రూపాయలచొప్పున మగ్గంపన్నులు జాగీర్దారులు బలవంతముగా వసూలు చేస్తున్నట్లుల మాకార్యాలయమునకు విజ్ఞప్తులువచ్చియున్నవి. సిద్దిపేట తాలూకాలో చేరిన తిగుళ్ల ఆనే గ్రామములో (తురాబున్నీసా బేగం జాగీరు) బలవంతముగా వసూలు చేస్తున్నారు. మగ్గంపన్ను యివ్వలేని ఆలీవారి ఆస్తులను వేలంవేయగలమని గ్రామాధికారులు బాధలు పెడుతున్నారు. ఈవిషయమున భూమ్యాదాయశాఖవారికి వ్రాయగవిచారణ చేయుచున్నట్టు తెలిసిరాగాని యింతవరకు తగుసమాధానము లేదు. కావున తగుచర్య తీసుకోవలసినదిగా భూమ్యాదాయశాఖవారిని కోరుచున్నాము.

బి. రెంకల రామచంద్రయ్య,
కటకం శ్రీరంగం.
నీ॥ రా. పద్మశాలిసంయుక్త కార్యదర్శులు

### ముఖ్యసూచనలు

1 ఈదికొత్తగ భోజనములో సనే అద్దాలుపెట్టుట మానవలెయును, అద్దాలు పెట్టినయుమూనక పోయిన విశేషముగ లాభము కలగదు అనుభవము-... లెకపోయిన ... సంగతి కొంచముగా చదువు తగ్గించవలయును. దూరదృష్టి మంచిగా కనపడని ఎడల వ్రాయుటకు చదువుటకు అద్దాలు పెట్టవద్దు. వ్రాయ చదువగలదృష్టి హీనదశలో వున్నయెడల దూరముకొరకు అద్దాలు పెట్టుకుము. అన్ని వేళలప్పుడు అద్దాలు పెట్టినప్పుడు గొప్పహానికలుగును. ఎవరైన అద్దాలు పెట్టవలదిరేని ఆట్టికరికూడ ఈవ్యాయామము కొన్ని నిమిషములకొరకు నిత్యము చేయవలెను.

2 రాత్రి పెండలకడ పరుండవలయును. పండుకొనునపుడు కన్నులను అరచేతులతో మూసికొనుము. ధ్యానింపుము నిద్రించుము. ప్రాతఃకాలము లేవగనే అయిదు నిమిషములు శరీరిగనే ధ్యానింపుము, తర్వాత నేత్రములు తెరువుము.

(3) దృష్టిపరీక్షాఫలితములను వ రముకొకసారి రిజిష్టరులో వ్రాయుచుండుము.

(4) ఎప్పుడేని తలనొప్పిలేచేనేని లేక కన్నులు గుంజాట బాధకలిగనేని క్రియలన్నియు మార్చి పామింగు చేయుము. మరియు నీవప్పుడు అట్టి ... ఉదిలిరీత్యా చేయజాలకపోతినని తెలిసికొనుము.

(5) ఇతరులకుసహితము ఇట్టి ఉపయోగము నేర్పుము నేర్పుటలో నీకు జ్ఞానము వృద్ధిపొందును.

(6) దృష్టిపటముపై చూడడముచే నేత్రదృష్టికి శక్తిపొందును. ఏ సన దృష్టికి అతివ్యాయామము అగును పామింగు మొ లగు ధ్యానమువెంటికి ... సమ్మతించును.

(7) ప్రత్యేకమున ప్రపంచము ప్రతి ... ప్రాతఃకాలము సూర్యాభిముఖుడై కనీసం 10 నిమిషములైనా అవశ్యము కూర్చుండవలయును ఇట్లు చేయుటచే నేత్రజ్యోతి బలహీనమగుటకాపాడును మరియు భవిష్యములో నేత్రసంబంధ రోగములు దూరము దురు.

(8) ఇంటిలో, పాఠశాలలో దృష్టిపటము కావలెను. ప్రతి వాడును నిత్యము ఒక కన్ను మూసికొని దృష్టిపటమును చదువవలయును. మళ్ళ రెండవదానితో చదువవలెను ఇట్లు చేయుటచే ఆజన్మసర్యంతము ఒ వత్తరము స్వాస్థ్యము కలిగియుండును. పాఠశాలలో ... దృష్టిపటము ... పూర్వము ... ప్రత్యేకము ... చదువవలయును

(9) మిరపకాయలు అనగా చేసిన మైదాము నాతో చెయబడినవాటి భుజియింపు ... నేత్రములపై ... చూడవలెను ... భోజనము జేయుము ... కడుపునొప్పి ... అజీర్ణవస్తువులకు ... గోధుమరొట్టె ... పప్పులు, బియ్యము, ... ఉపయోగమువలన నేత్రములకు లాభకరము. తెలివాడు ... నిమ్మరసము త్రాగవచ్చు

(శ్రీబా సిద్ధి శివ రామార్యగారి అనువాదము)

## బెంగాలులో ఆకలి అల్లకల్లోలములు

అక్టోబరు 16 తేదిన అమెరికాగారు బ్రిటిషుపార్లమెంటు కామన్సుసభలో భారతదేశపు తిండికరవు నగురించియు, బెంగాలు రాష్ట్ర తిండికరువును గురించియు తెలిపి, "ఇప్పటికష్టస్థితిని తొలగించుటకై మనచేతనైనదంతయు చేయగలము"అనిరి.

### అక్టోబరు 11 తేది

బెంగాలు రాష్ట్రంలో మిద్నాపూరు జిల్లాలో తంగాయిల్ వీధులలో సుమారు ... అనాహారులు మరణించిరి. ఆ జిల్లాలోని గ్రామములో ఇంకను అనేకులు మరణించినట్లు వార్తలువచ్చుచున్నవి. అంతకంతకు మరణములు హెచ్చుచున్నవి.

బరంపురం జిల్లాలో అనేక భాగములయందు తిండికరువుబాధ చాల ఎక్కువగానున్నది. దసరా పండుగ లక పూర్వము ఎందరోచచ్చిరి.

... గ్రామములో చెప్పులు ... బాలిలో పడిపోయిరి

జయగంజు ప్రక్కగ్రామాల పోలీసు అనేక గ్రామాలనుంచి నిరాహారులమరణములు అంతకంతకు ఎక్కువగా జరుగుచున్నట్లు వార్తలు వచ్చుచున్నవి ... ఒక స్త్రీయొక్క శవము ... కనిపించెను.

కలకత్తా నగరంలో అక్టోబరు 10 తేదిన ఆస్పత్రులలో ప్రవేశ పెట్టబడిన నిరాహారులు 10 మంది మరణించిరి. ఆ తరువాత ... మొత్తము ... మంది ఇట్టివారు మరణించిరి

మిద్నాపూరుజిల్లాలో స్త్రీ పురుషులు అనేకులు దుంపలుతిని బ్రతుకుచు ... శిశువులు రోడ్డు ప్రక్కలబడి మరణించుచున్నారు ... స్త్రీలు ... పారవేసియున్న ఒకటి ... తల్లిద ప్రేలుతిండిలేక శిశువులనువదలివేయుచున్నారు గ్రామాలనుండి నిరాహారులు పట్టణములకుపోవుచున్నారు.

బెంగాలుగవర్నరు సర్ థామస్ రూథర్ ఫర్డుగారు అక్టోబరు 13 తేదిన ఢిల్లీకిపోయి బెంగాలులో తిండికరువును గురించి వైస్రాయిగారితో మంతనము జరిపిరి ఇది మొదలుకొని మళ్లీ వరిపంట వచ్చేవరకు బెంగాలుకు ... వేలటన్నుల బియ్యము కావలసియుండునని గవర్నరుగారు తెలిపిరి.

కటకం, అక్టోబరు 13

ఈఅక్టోబరు తేదితో ముగియువారమునందు ఉత్తరబాలసూరులో ... మంది మరణించిరి. వీరిలో ... మంది ఆస్పత్రులలోను, ఇరువురు ... లోను ... జిల్లాలోను మరణించిరి.

బేరా పాజ్రా, అక్టోబరు 13

ఇక్కడ నిరాహారతవల్లను, కలరావల్లను అనేకులు మరణించుచున్నారు అక్టోబరు మొదటివారములో తిండిలేక ... మరణించిరి, కలరావల్ల ... మరణించిరి.



Printed and Published by G. Ramakrishna Reddy at the Golkonda Power Press, Hyderabad-Dn. Editor B. Prathap Reddy, B.A., B.L.